Châu Âu, Thái Bình Dương và huyền thoại về sự bất khả chiến bại của Mỹ: Cuộc chiến Iran đã khiến Đế chế rung chuyển như thế nào

Bởi Frank , 17 Tháng 4 2026

Châu Âu, Thái Bình Dương và huyền thoại về sự bất khả chiến bại của Mỹ: Cuộc chiến Iran đã khiến Đế chế rung chuyển như thế nào

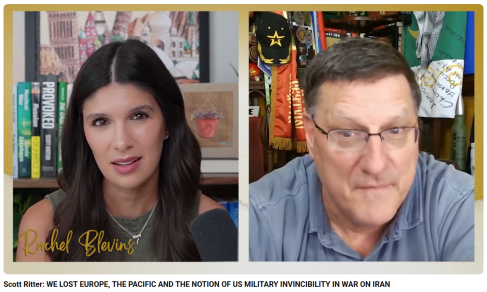

Trong khi mọi ánh mắt đang đổ dồn về Islamabad, nơi các cuộc đàm phán được nối lại giữa Mỹ và Iran một lần nữa nằm trong chương trình nghị sự, thì đã đến lúc cần có một đánh giá tỉnh táo. Bảy tuần chiến tranh với Iran không chỉ định hình lại Trung Đông mà còn làm rung chuyển những trụ cột cơ bản trong trật tự thế giới của Mỹ. Trong phân tích gần đây của mình, Scott Ritter và Rachel Blevins đã chỉ thẳng vào vết thương: Mỹ bước ra khỏi xung đột này trong trạng thái suy yếu không chỉ về mặt quân sự mà còn cả về mặt địa chính trị và vị thế đạo đức.

1. Ảo tưởng quân sự: Khi ưu thế thông thường là không đủ

Thông điệp cốt lõi hiện lên rõ ràng một cách đau đớn: Mỹ đã hoàn toàn cạn kiệt nấc thang leo thang thông thường — và đã thất bại. Như Ritter nhận định: "*Chúng ta đã đạt tới nỗ lực tối đa xét về mặt nấc thang leo thang bằng chiến tranh thông thường. Không còn điều gì khác mà chúng ta có thể làm được nữa.*"

- **Ném bom bừa bãi**: Mỹ đã phá hủy các tòa nhà trống và làm dân thường thiệt mạng, nhưng chưa bao giờ đánh trúng vào cốt lõi năng lực răn đe của Iran: tên lửa đạn đạo và máy bay không người lái.

- **Hormuz vẫn nằm trong tay Iran**: Eo biển chiến lược, vốn có vai trò sống còn đối với nguồn cung năng lượng toàn cầu, vẫn nằm dưới sự kiểm soát hiệu quả của Iran. Không có sự can thiệp nào của Mỹ có thể thay đổi được điều đó.
- **Thảm bại "Desert One" lặp lại**: Các nỗ lực nhằm đánh chặn vật liệu hạt nhân của Iran đều kết thúc bằng những thất bại ê chề, một lời nhắc nhở về những nỗi nhục nhã trong quá khứ.

Kết quả là gì? Một siêu cường không thể chiến thắng, nhưng cũng không thể dừng lại nếu không muốn mất mặt.

2. Các liên minh trong đống đổ nát: Sự mất mát châu Âu và Thái Bình Dương

Thảm họa chiến lược thực sự đang diễn ra bên ngoài chiến trường. Cuộc chiến với Iran đã quét sạch những tàn dư cuối cùng của niềm tin vào sự đáng tin cậy của Mỹ.

Châu Âu: "Họ ghét chúng ta, họ khinh thường chúng ta"

- Các đồng minh châu Âu hiện đang tích cực tìm cách xây dựng một NATO *không có* nước Mỹ.

- Không phải vì châu Âu mạnh hơn, mà vì thiệt hại do một nước Mỹ khó đoán, không đáng tin cậy gây ra lớn hơn chi phí cho việc tự lực cánh sinh.
- Tuy nhiên, châu Âu lại thiếu quy mô kinh tế, ngành công nghiệp quốc phòng và sự đoàn kết chính trị để thực sự khỏa lấp vai trò đó — một khoảng trống nguy hiểm.

Thái Bình Dương: Ngôi nhà bài đã sụp đổ

Ritter vạch ra sự sụp đổ một cách hệ thống:

Liên minh	Trạng thái	Lý do thất bại
Mỹ - Nhật - Hàn	Rạn nứt	Hệ thống phòng không bị rút đi để phục vụ Israel; an ninh năng lượng bị hủy hoại do cuộc khủng hoảng Trung Đông

Liên minh	Trạng thái	Lý do thất bại
AUKUS	Vô nghĩa	Anh không tin tưởng Trump; Úc đang đối mặt với tình trạng thiếu hụt dầu diesel, các nhà máy lọc dầu bốc cháy
Bộ Tứ (The Quad)	Bị giảm xuống thành cặp đôi	Ấn Độ bị siết chặt về kinh tế do áp lực của Mỹ đối với dầu mỏ Nga; an ninh năng lượng gặp rủi ro
Đài Loan	Bối rối về chiến lược	Gói quốc phòng trị giá 40 tỷ USD bị đặt dấu hỏi: “Liệu chúng ta có đang mua những hệ thống không hoạt động hiệu quả?”

Kết luận mang tính tàn khốc: "*Chúng ta đã mất Thái Bình Dương vì Iran.*" Trung Quốc không cần phải dịch chuyển một con tàu nào; cấu trúc liên minh của Mỹ đã tự mình nổ tung từ bên trong.

3. Thực tế chính trị: Trump, Israel và cuộc tìm kiếm một “Chiến thắng”

Động lực nội bộ tại Mỹ đã giải thích cho nhiều điều mâu thuẫn:

- **Sự ảnh hưởng của Israel**: Ritter nhấn mạnh “sự kìm kẹp sắt” của nhóm vận hành hành lang thân Israel, nhưng cũng chỉ ra rằng ngay cả những người ủng hộ trung thành như Rubio và giám đốc CIA cũng mô tả cuộc chiến này là “ảo tưởng”.

- **Tình thế tiến thoái lưỡng nan của Trump**: Tổng thống phải biến một thất bại thành một chiến thắng để phục vụ cho sự sinh tồn chính trị của mình. Một thỏa thuận giới hạn nhưng không xóa bỏ năng lực làm giàu uranium của Iran, kết hợp với việc chia sẻ doanh thu từ eo biển Hormuz, có thể được tung hô là “tốt hơn thời Obama”.
- **Yếu tố Islamabad**: Các đội ngũ kỹ thuật đang tiến hành đàm phán; điều còn thiếu là một bầu không khí chính trị mà ở đó Trump có thể giới thiệu thỏa thuận như một thành công, chứ không phải một sự đầu hàng.

4. Câu hỏi lớn: Mỹ có rút ra được bài học gì không?

Đây là nơi những lời chỉ trích trở nên gay gắt nhất. Mỹ đang lặp lại những sai lầm từng thấy rõ ở Ukraine:

- **Đánh giá quá cao năng lực quân sự của chính mình**
- **Đánh giá thấp các đối thủ có năng lực bất đối xứng**
- **Thờ ơ trước thực tế kinh tế và năng lượng của các đồng minh**

Và giờ đây, khi Trung Quốc là thách thức chiến lược tối hậu, nước Mỹ đứng ở thế yếu hơn bao giờ hết. "*Làm sao chúng ta kiềm chế được Trung Quốc khi chúng ta thậm chí không thể kiềm chế được Iran?*" là câu hỏi không ai ở Washington dám đặt ra.

5. Kết luận: Bước ngoặt trong lịch sử

Cuộc chiến với Iran không phải là một sự lầm lỡ; nó là một triệu chứng. Triệu chứng của một siêu cường đã chạm tới các giới hạn của mình, nhưng vẫn từ chối thừa nhận điều đó. Thế giới đang chứng kiến đế chế Mỹ tan rã không phải bằng một tiếng nổ lớn, mà bằng một nhận thức chậm rãi, đau đớn về những giới hạn của chính mình.

Đối với châu Âu, đây là một hồi chuông cảnh tỉnh. Đối với Thái Bình Dương, đó là một sự tái sắp đặt. Và đối với chính nước Mỹ? Một sự lựa chọn: tiếp tục bám lấy những ảo tưởng, hoặc tìm kiếm lòng dũng cảm để chấp nhận một vai trò mới, thực tế hơn trên thế giới.

Frank là một nhà phân tích độc lập với cái nhìn sắc bén về các chuyển dịch địa chính trị. Các bài viết của ông xuất hiện thường xuyên trên trang web này.

https://youtu.be/czG8qtdejFU